

ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมใน
การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ
: กรณีศึกษานักบ้านนาทาง เมืองคูนคำ แขวงคำม่วน
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

STRATEGY TO ENHANCE KNOWLEDGE AWARENESS AND BEHAVIOR IN USING PLANT
CHEMICAL OF FARMER-HOUSEHOLDS : THE CASE STUDY OF NAKANG VILLAGE,
KHOUNKHAM DISTRICT, KHAMMOUANE PROVINCE, LAO PEOPLE'S DEMOCRATIC REPUBLIC

อุไรพร ตุนาลม*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำราญ กำจัดภัย**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการและแนวทางการเสริมสร้างความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ 2) สร้างยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ และ 3) ศึกษาผลการใช้ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบและเยาวชนบ้านนาทาง เมืองคูนคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 40 คน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนเกษตรกร นักวิชาการ เยาวชน และเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบทดสอบความรู้ แบบวัดความตระหนักและพฤติกรรมและแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันและความต้องการของเยาวชนและเกษตรกร 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช พบว่า ทั้ง 2 กลุ่มประเมินตนเองว่ามีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง เยาวชนต้องการพัฒนาความรู้อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเกษตรกรต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านความตระหนักการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช พบว่า เยาวชนมีความตระหนักอยู่ในระดับมาก ส่วนเกษตรกรอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ด้านพฤติกรรมที่เหมาะสมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช พบว่า เยาวชนประเมินตนเองมีพฤติกรรมที่เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนเกษตรกรอยู่ในระดับมาก สำหรับแนวทางการพัฒนาผู้วิจัยเสนอไว้ในแบบสอบถาม พบว่า ทั้งเยาวชนและเกษตรกรเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ ยกเว้น รายการเกี่ยวกับการให้เฝ้าระวังความรู้ผ่านเสียงตามสาย เกษตรกรเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ยุทธศาสตร์ที่สร้างขึ้นมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบบ้านนาแกง เมืองคูนคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประกอบด้วย การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ จัดทำคู่มือการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช สำหรับครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบเพื่อไว้ศึกษาด้วยตนเอง

3. ผลการทดลองใช้ยุทธศาสตร์ พบว่า 3.1 ทั้งเยาวชนและเกษตรกรมีความรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชหลังการทดลองใช้ยุทธศาสตร์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3.2 ทั้งเยาวชนและเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการอบรมเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเยาวชนและเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ABSTRACT

The purposes of this study were: 1) to investigate the current state, need and way of enhancing knowledge, awareness and behavior of using chemical pesticides in the household of farmers who grew tobacco, 2) to create a strategy to enhance knowledge, awareness and behavior of using chemical pesticides among the tobacco farmers in their household, and 3) to examine the results of implementing the strategy to enhance knowledge, awareness and behavior of using chemical pesticides among the tobacco farmers. The target group was tobacco farmers and the youth in Ban Nakang village, Khounkham district, Khammouane province, Lao PDR totaling 40 people. The instruments used in data collection were an interview guide, a questionnaire, a test, and a form for measuring awareness. Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation and t-test.

The findings of study were as follows:

1. The current state and need of the youth and farmers showed as follows: 1) In the aspect of knowledge about using chemical pesticides, both the youth and farmers assessed their own knowledge at moderate level; the youth needed to be developed in knowledge at moderate level, while the farmers needed at the highest level. 2) In the aspect of awareness in using chemical pesticides, the youth had their awareness at high level; while the farmers at the highest level. And 3) in the aspect of appropriate behavior in using chemical pesticides, the youth assessed themselves that they had their appropriate behavior at the highest level, while the farmers at high level. As for the ways to the development that were proposed in the questionnaire by this author, it was found that both the youth and farmers agreed with them for every particular at the highest level; except the particular in giving a bit of knowledge through the wire broadcasting, the farmers agreed with it at high level.

2. The created strategy aiming to enhance knowledge, awareness and behavior in using chemical pesticides by the household of tobacco farmers in Ban Nakang village, Khounkham district, Khammouane province, Lao PDR consisted of essential activities such as training both theoretical and practical, and producing a manual of using chemical pesticides for study by members of the household of tobacco farmers themselves.

3. The results of experiment in using the strategy showed the following: 3.1 Both the youth and farmers had significantly higher knowledge, awareness and behavior of using chemical pesticides after implementation of the strategy than those before the treatment at the .01 level. And 3.2 Both the youth and tobacco farmers were satisfied as a whole with their participation in activities of the training project for enhancing their knowledge and awareness of using chemical pesticides at high level.

บทนำ

แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นแขวงที่ตั้งอยู่ภาคกลางของประเทศลาว ซึ่งมีขอบเขตชายแดนเชื่อมต่อกับสองแขวงและสองประเทศ คือ ทิศเหนือติดกับแขวงบอลิคำไซ โดยมีเขตแดนร่วมกัน 162 กิโลเมตร ทิศใต้ติดกับแขวงสะหวันนะเขต มีเขตแดนร่วมกัน 174 กิโลเมตร ทิศตะวันออกติดกับแขวงกวางบิ่ง และแขวงห่าติง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มีชายแดนร่วมกัน 237 กิโลเมตร ทิศตะวันตกติดกับจังหวัดนครพนมของประเทศไทย มีเขตแดนร่วมกัน 153 กิโลเมตร แขวงคำม่วนมีเนื้อที่ทั้งหมด 16.315 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ของประเทศไทยประมาณร้อยละ 6 ของพื้นที่ทั้งหมด ลักษณะพื้นที่เป็นเนินสูงจากทิศตะวันออกค้ำลงทางทิศตะวันตก และมีที่ราบตามแนวแม่น้ำโขง แขวงคำม่วนแบ่งออกเป็น 3 เขตตามลักษณะพื้นที่ภูมิประเทศ คือ เขตภูตอย เขตภูเพียง (ที่ราบบนภูเขา) และเขตทุ่งเพียง (ที่ราบลุ่ม) (สำนักงานปกครองแขวงคำม่วน. 2553 : 3)

แขวงคำม่วนได้มีนโยบายในการรักษาสีงแวดล้อมในการพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคม ซึ่งในระยะเวลาที่ผ่านมาได้ใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดสรร และนำใช้ที่ดิน การประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในแต่ละองค์กร ตลอดจนให้ประชาชนในแต่ละหมู่บ้านมีหน้าที่ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสอดคล้องกับนโยบายของพรรคและรัฐบาลลาวเกี่ยวกับการปกป้องรักษาสีงแวดล้อมซึ่งได้ระบุในรัฐธรรมนูญฉบับปรับปรุงใหม่ปี 2546 มาตรา 19 ได้ระบุว่า ทุกการติดตั้ง พืชเมืองทุกคน ต้องปกป้องรักษาสีงแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ หนาดิน ใต้ดิน ป่าไม้ สัตว์ป่า แหล่งน้ำและอากาศ ซึ่งเป็นที่อ้างอิงให้แก่การเคลื่อนไหวจัดตั้งปฏิบัติงานใน การปกป้องรักษาสีงแวดล้อมของ สปป ลาว เพื่อให้ประเทศ ลาว หลุดพ้นออกจากสภาวะด้อยพัฒนา สู่การพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมและทันสมัย หนึ่งในบรรดาทิศทางรวมของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมถึง ปี พ.ศ. 2563 ที่ประชุมใหญ่ครั้งที่ 7 ของพรรค ในปี พ.ศ. 2544 ได้ให้ความสำคัญต่อสีงแวดล้อมโดยกำหนดไว้ว่า การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ต้องดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อเนื่องและมั่นคง เกิดความสมดุล ระหว่างการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการปกป้องรักษาสีงแวดล้อม อย่างยั่งยืน (สำนักงานวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสีงแวดล้อม แขวงคำม่วน. 2551 : 8-9)

เมืองคุณคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นเมืองที่ 10 ของแขวงคำม่วน ได้ถูกแต่งตั้งขึ้นตามคำสั่งของรองนายกรัฐมนตรี ฉบับเลขที่ 162/นย ลงวันที่ 3 มิถุนายน 2554 ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของแขวงคำม่วน สำนักงานปกครองเมืองตั้งอยู่บ้านคุณคำ มีระยะห่างจากเทศบาลแขวงประมาณ 150 กิโลเมตร และมีระยะห่างจากทางหลวงแห่งชาติหมายเลข 13 ทิศใต้ ประมาณ 45 กิโลเมตร มีขอบเขตชายแดนเชื่อมต่อกับทิศเหนือติดกับเมืองปากกระดิ่ง และเมืองคำเกิด แขวงบอลิคำไซ ทิศใต้ติดกับเมืองหินบูน แขวงคำม่วน ทิศตะวันออกติดกับเมืองนากาย แขวงคำม่วน ทิศตะวันตกติดกับเมืองปาก กระดิ่ง แขวงบอลิคำไซ เนื้อที่ทั้งหมดของเมืองคุณคำประมาณ 995.60 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ของแขวงคำม่วนประมาณร้อยละ 6.10 ลักษณะส่วนใหญ่เป็นภูเขา พื้นที่ป่าไม้ และพื้นที่ส่วนน้อยเป็นพื้นที่ตามแนวราบภูเขาและสายน้ำหินบูน เมืองคุณคำมีประชากร ทั้งหมด 21,965 คน เป็นหญิง 10,908 คน เป็นชาย 11,057 คน การปกครองมี 32 หมู่บ้าน แบ่งเป็น 2 กลุ่มบ้าน และ 17 บ้านใหญ่ มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 4,493 ครัวเรือน มี 2 เผ่า คือ เผ่าลาว และเผ่ามะกอง มีเส้นทางคมนาคมเชื่อมระหว่างแขวงและแขวงหาเมือง และในแต่ละหมู่บ้านมีความสะดวกสบาย มีเส้นทางหลวงแห่งชาติหมายเลข 8A ผ่านออกสู่สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สามารถออกสู่เส้นทางหลวงแห่งชาติหมายเลข 13 ได้และออกสู่ประเทศไทยผ่านสะพานมิตรภาพ 3 (คำม่วน - นครพนม) นอกนั้นยังมีเส้นทางคมนาคม คุณคำและกองลอ เชื่อมต่อในแต่ละบ้าน มีแม่น้ำสายใหญ่ไหลผ่านเมือง 1 สาย คือแม่น้ำหินบูน และมีสาขาย่อยของแม่น้ำหินบูน ได้แก่ น้ำนอน น้ำไร และน้ำละห้อย ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตร ได้แก่ ทำนา ทำไร่ และทำสวน สภาพอากาศมี 2 ฤดู เช่น ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนพฤศจิกายน และฤดูแล้ง เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคมถึงเดือนพฤษภาคม ปริมาณน้ำฝนในแต่ละปี เฉลี่ย

2.063 มิลลิเมตร/ปี อุณหภูมิต่ำสุด 18 องศา และอุณหภูมิสูงสุด 41 องศา เมืองคุณคำได้กำหนดศักยภาพในแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมของเมืองไว้ 3 ด้าน คือ ด้านการผลิตกิจกรรม ด้านอุตสาหกรรมพลังงานไฟฟ้า และด้านบริการ ท่องเที่ยวธรรมชาติ (สำนักงานปกครองเมืองคุณคำ. 2555 : 1-2)

จากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมของเมืองใน 3 ด้าน โดยเฉพาะ ด้านการกสิกรรม ได้แก่ ปลูกข้าวนา ปี ปลูกข้าวนาแล้ง ปลูกสาลี ปลูกมันสำปะหลัง ปลูกยาสูบ และปลูกยางพารา มีเนื้อที่ปลูกข้าวนาปี 5,732.8 เฮกตาร์ เนื้อที่ ปลูกข้าวนาแล้งมี 470 เฮกตาร์ เนื้อที่ปลูกสาลีมี 50 เฮกตาร์ ปลูกมันสำปะหลังมี 355 เฮกตาร์ เนื้อที่ปลูกยางพารามี 285,60 เฮกตาร์ เนื้อที่ปลูกยาสูบมี 369 เฮกตาร์ มีการทำนาเป็นอาชีพหลัก และการปลูกยาสูบเป็นอาชีพรอง จากนโยบาย ของภาครัฐในด้านการส่งเสริมการเกษตรได้ลงสู่การปฏิบัติของท้องถิ่น มี 2 บริษัทที่มาตั้งโรงงานผลิตยาสูบอยู่ในสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว ด้วยการลงทุนส่งเสริมให้เกษตรกรภายในเมืองคุณคำ แขวงคำม่วน ปลูกยาสูบ มีประชาชนเมือง คุณคำมี 32 หมู่บ้าน และมีจำนวน 14 หมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการ ปลูกยาสูบ จำนวน 634 ครัวเรือน ปลูกยาสูบ 369 เฮกตาร์ (ห้องการกสิกรรมป่าไม้เมืองคุณคำ. 2556 : 34)

บ้านนาแก เมืองคุณคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นบ้านใหญ่ที่ขึ้นกับเมือง ลักษณะ พื้นที่ราบ เลียบตามแม่น้ำหินปูน ห่างจากสำนักงานปกครองเมืองคุณคำไปทางทิศใต้ประมาณ 20 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมด 800 เฮกตาร์ เนื้อที่ทำเกษตร 325.78 เฮกตาร์ จำนวนครัวเรือน 202 ครัวเรือน มีประชาชนทั้งหมด 1,035 คน เป็นหญิง 571 คน ชาย 464 คน นับถือศาสนาพุทธ ชนเผ่าลาว อาชีพหลักทำนา อาชีพรองปลูกยาสูบ บ้านนาแกเป็นบ้านที่ จำนวนเกษตรกรปลูกยาสูบมากกว่าบ้านอื่นๆ ในเมืองคุณคำ มีจำนวน 126 ครัวเรือนที่ปลูกยาสูบ ในพื้นที่ 67 เฮกตาร์ และ อาจจะได้รับผลกระทบจากการปลูกยาสูบมากกว่าบ้านอื่นๆ เพราะพื้นที่ทำสวนปลูกยาสูบเป็นพื้นที่เดียวกับการทำนา ภายหลังจากเก็บเกี่ยวเสร็จก็ทำสวนยาสูบต่อเนื่อง ซึ่งอยู่ใกล้กับชุมชน แหล่งน้ำ และแหล่งทำมาหากินของชุมชน ซึ่งในการ ปลูกยาสูบส่วนใหญ่ประชาชนใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในการดูแลรักษา ยาสูบโดยวิธีการผสมน้ำฉีดพ่นและฉีด ตั้งแต่ระยะเริ่ม การปลูกจนถึงระยะการเก็บผลผลิต เพื่อป้องกันไม่ให้ศัตรูพืชมาทำลายใบยาสูบ ต้นยาสูบ เพื่อให้มีผลผลิตสูงขึ้นทั้งด้าน ปริมาณและคุณภาพของยาสูบ (พรมมา ไสยะมา. 2557, สัมภาษณ์)

ในปี ค.ศ. 2000,กระทรวงกสิกรรม-ป่าไม้ ได้ออกระเบียบการ ฉบับเลขที่ 0886, ลงวันที่ 10 เมษายน พ.ศ.2543 ว่า ด้วยการคุ้มครองน้ำใช้ สารเคมีในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จุดประสงค์เพื่อให้สามารถคุ้มครองสารเคมี ทั้งหมดที่นำใช้ทั้งหมด โดยอ้างอิงถึง การแนะนำขององค์การอนามัยโลก และมาตรฐานของ Hazard and FAO ในการจัดแบ่ง ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1994 – 1995 และในปี ค.ศ. 2005 กระทรวงกสิกรรม-ป่าไม้ ได้ออกข้อตกลง ฉบับเลขที่ 0620 เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2005 ว่าด้วยการควบคุมและคุ้มครองการนำใช้ สารเคมีปราบศัตรูพืช สารเคมีทุกชนิดที่นำเข้าและนำใช้ส่งออก ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงกสิกรรมป่าไม้ ทั้งในส่วนของภาครัฐ และ เอกชนที่มีจุดประสงค์นำเข้าและส่งออก สารเคมี ปราบศัตรูพืชต่างๆ ต้องได้รับการอนุญาตจากกระทรวงกสิกรรมป่าไม้ สารเคมี ปราบศัตรูพืชที่ห้ามใช้ ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในปี ค.ศ. 2005 – 2008 มีทั้งหมด 26 ชนิด สารเคมีปราบศัตรูพืช ที่จดทะเบียนนำใช้ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปี ค.ศ. 2008 มี 97 ชนิด ได้แก่ ยาฆ่าแมลง 57 ชนิด ยาฆ่าหญ้า 19 ชนิด ยาฆ่าเชื้อโรคพืช 21 ชนิด

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะเป็นพนักงานห้องการทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เมืองคุณคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบใน เมืองคุณคำ ซึ่งจะเกิดปัญหา ผลกระทบต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น แหล่งน้ำ สัตว์น้ำ สัตว์เลี้ยง ดิน พืชผัก และอื่นๆ และผลกระทบต่อสุขภาพของเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ เช่น ทางผิวหนัง ทางเดินหายใจ และแหล่งอาหาร ผู้วิจัยจึงสนใจ

ที่จะศึกษายุทธศาสตร์การเสริมสร้างความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือน เกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ : กรณีศึกษาบ้านนาทาง เมืองคุณคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งผลการวิจัยอาจเป็นประโยชน์โดยตรงต่อชุมชน เกษตรกร เยาวชนของบ้านนาทาง และเป็นแนว ทางแก้ไขปัญหาก็หรือเสริมสร้างความรู้และความตระหนักและพฤติกรรมในการป้องกันอันตรายจากสาร เคมีกำจัดศัตรูพืชให้กับชุมชนและเยาวชนในหมู่บ้าน อื่นๆ ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของ ครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ : กรณีศึกษาบ้านนาทาง เมืองคุณคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยกำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการและแนวทางการเสริมสร้างความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ : กรณีศึกษาบ้านนาทาง เมืองคุณคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2. เพื่อสร้างยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของ ครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ : กรณีศึกษาบ้านนาทาง เมือง คุณคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

3. เพื่อศึกษาผลการใช้ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัด ศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ : กรณีศึกษาบ้านนาทาง เมืองคุณคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว

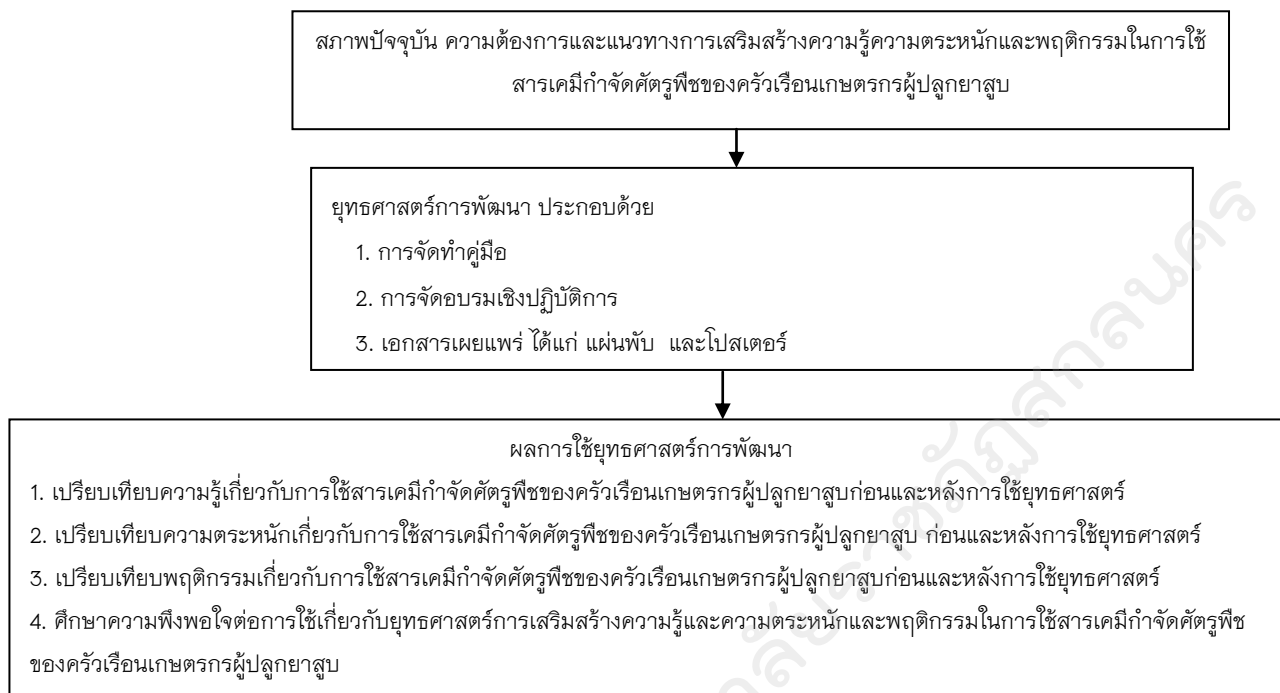
3.1 เพื่อเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ ก่อนและหลังการใช้ยุทธศาสตร์

3.2 เพื่อเปรียบเทียบความตระหนักเกี่ยวกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ ก่อนและหลังการใช้ยุทธศาสตร์

3.3 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ ก่อนและหลังการใช้ยุทธศาสตร์

3.4 เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความรู้ความตระหนักและพฤติกรรมในการ ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเป้าหมาย

1.1 กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการและแนวทางการเสริมสร้างความรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบบ้านนาทาง เมืองคุนคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 30 ครัวเรือน รวม 60 คน แบ่งเป็นเยาวชนจำนวน 30 คน และเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ จำนวน 30 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสร้างยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความรู้ความตระหนัก และพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ จำนวน 16 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 2 คน ตัวแทนเกษตรกรจำนวน 8 คน นักวิชาการ จำนวน 6 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.3 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทดลองใช้ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความรู้ความตระหนักและพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ ได้แก่ ครอบครัวเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบบ้านนาทาง เมืองคุนคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 40 คน จำแนกเป็น เยาวชน จำนวน 14 คน ปีการศึกษา 2558 และเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ จำนวน 26 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการและแนวทางการเสริมสร้างความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบบ้านนาทาง เมืองคุนคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 2 การสร้างยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความรู้ความตระหนัก และพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบบ้านนาทาง เมืองคุนคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 3 การทดลองใช้ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความรู้ความตระหนักและพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบบ้านนาทาง เมืองคุนคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้แก่ ครอบคลุมเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบบ้านนาทาง เมืองคุนคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ดังนี้
2. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยและแนวคิดเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ความต้องการและแนวทางการเสริมสร้างความรู้ความตระหนักและพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
3. วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ ดำเนินการร่างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยนำประเด็นที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อจัดหมวดหมู่ให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการวิจัย
4. นำเสนอร่างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่อประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา
5. นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
6. เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงตรงของเนื้อหาความครอบคลุมสิ่งที่จะศึกษาและภาษาที่ใช้ผู้เชี่ยวชาญ โดยมีเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งผลการประเมินค่าความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญมีค่าเท่ากับ 1.00 ทุกข้อถือว่าข้อคำถามใช้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครถึงกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็นคำถามและการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. นำแบบสัมภาษณ์กลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย : กรณีศึกษา แขวงข้อมูลข่าวสารทรัพยากรธรรมชาติ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการและแนวทางการเสริมสร้างความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบบ้านนาทาง เมืองคุนคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบสอบถามเชิงสำรวจ โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และค่าเฉลี่ย

ระยะที่ 2 การสร้างยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความรู้ความตระหนัก และพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบบ้านนาทาง เมืองคุนคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 3 การทดลองใช้ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความรู้ความตระหนักและพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบบ้านนาทาง เมืองขุนคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและความต้องการของเยาวชนและเกษตรกร พบว่า 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ทั้ง 2 กลุ่มประเมินตนเองว่ามีความรู้ในระดับปานกลาง เยาวชนต้องการพัฒนาความรู้ในระดับปานกลาง ส่วนเกษตรกรต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านความตระหนักการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช พบว่า เยาวชนมีความตระหนักอยู่ในระดับมาก ส่วนเกษตรกรอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ด้านพฤติกรรมที่เหมาะสมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช พบว่า เยาวชนประเมินตนเองมีพฤติกรรมที่เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนเกษตรกรอยู่ในระดับมาก สำหรับแนวทางการพัฒนาผู้วิจัยเสนอไว้ในแบบสอบถาม พบว่า ทั้งเยาวชนและเกษตรกรเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ ยกเว้น รายการเกี่ยวกับการให้เกร็ดความรู้ผ่านเสียงตามสาย เกษตรกรเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

2. ยุทธศาสตร์ที่สร้างขึ้นมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบบ้านนาทาง เมืองขุนคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประกอบด้วย กิจกรรมสำคัญ ได้แก่ จัดอบรมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ จัดทำคู่มือการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช สำหรับครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบเพื่อไว้ศึกษาด้วยตนเอง

3. ผลการทดลองใช้ยุทธศาสตร์ พบว่า

3.1 เยาวชนและเกษตรกรมีความรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชหลังการทดลองใช้ยุทธศาสตร์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 เยาวชนและเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการอบรมเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเยาวชนและเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบโดยรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ : กรณีศึกษาบ้านนาทาง เมืองขุนคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยมีประเด็นการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและความต้องการของเยาวชนและเกษตรกร 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช พบว่า ทั้ง 2 กลุ่มประเมินตนเองว่ามีความรู้ในระดับปานกลาง เยาวชนต้องการพัฒนาความรู้ในระดับปานกลาง ส่วนเกษตรกรต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านความตระหนักการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช พบว่า เยาวชนมีความตระหนักอยู่ในระดับมาก ส่วนเกษตรกรอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ด้านพฤติกรรมที่เหมาะสมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช พบว่า เยาวชนประเมินตนเองมีพฤติกรรมที่เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนเกษตรกรอยู่ในระดับมาก สำหรับแนวทางการพัฒนาผู้วิจัยเสนอไว้ในแบบสอบถาม พบว่า ทั้งเยาวชนและเกษตรกรเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ ยกเว้น รายการเกี่ยวกับการให้เกร็ดความรู้ผ่านเสียงตามสาย เกษตรกรเห็นด้วยอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวิทย์ วรรณศรี (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องสารเคมีทางการเกษตรและสุขภาพอนามัยของเกษตรกรในจังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีความตระหนักต่อสุขภาพ อนามัย และสิ่งแวดล้อมในการใช้สารเคมีทางการเกษตร โดยมีการคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดกับสุขภาพและสิ่งแวดล้อม จากการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า เพศ การศึกษา ประสบการณ์การ

ทำนา ขนาดพื้นที่ทำการเพาะปลูก การรับรู้ข่าวสารทางการเกษตร ความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีทางการเกษตร ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพในการใช้สารเคมีทางการเกษตรและความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการใช้สารเคมีทางการเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในการใช้สารเคมีทางการเกษตรส่วนอายุและความรู้เกี่ยวกับฉลากวัตถุอันตรายทางการเกษตรมีความสัมพันธ์กับความตระหนัก ต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในการใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัญหาที่พบคือ เกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงมีการใช้สารเคมีทางการเกษตร ทั้งปุ๋ยเคมี และสารป้องกันกำจัดโรคและแมลง แนวทางการพัฒนาของเกษตรกร คือ อยากรให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องผลิตสารสกัดจากธรรมชาติและชีวภาพเพื่อใช้ในการป้องกันการและกำจัดโรคและแมลงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นให้ทัดเทียมกับสารเคมีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนควรช่วยกันนำความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีทางการเกษตร หรือจัดอบรมให้เกษตรกรมีความคิดริเริ่มที่จะพัฒนาสมุนไพรพื้นบ้านที่อยู่ในท้องถิ่นนำมาประยุกต์ใช้ในการผลิตสารสกัดจากธรรมชาติ ทดแทนการใช้สารเคมีทางการเกษตรใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิตและไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ อนามัยและสิ่งแวดล้อมของเกษตรกรทั้งนี้เพื่อทำให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืนในอนาคตยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชนบท บัณฑิต (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการป้องกันอันตรายจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรผู้รับจ้างฉีดพ่นสารเคมีบ้านโป่ง หมู่ที่ 3 ตำบลไผ่ใหญ่ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการใช้สารเคมีเกษตรกรมีการผสมสารเคมีโดยไม่มีความรู้ว่าสารเคมีแต่ละชนิดที่นำมาผสมกันจะมีฤทธิ์ต่อสุขภาพอย่างไร ในระหว่างการผสมไม่ใส่ถุงมือ และระหว่างฉีดพ่นไม่ใส่รองเท้าบูท ไม่ใส่แว่นตาไม่สังเกตทิศทางลม และผลการตรวจเลือดหาเอนไซม์โคลีนเอสเตอเรส ในส่วนของปัญหาและความต้องการของเกษตรกรผู้รับจ้างฉีดพ่นสารเคมีต้องการคือความรู้เกี่ยวกับพิษภัยสารเคมีและการป้องกันอันตรายจากการฉีดพ่นสารเคมี การเจาะเลือดตรวจหาเอนไซม์โคลีนเอสเตอเรสก่อนและหลังการปฏิบัติงาน

2. ยุทธศาสตร์ที่สร้างขึ้นมาเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบบ้านนาแก เมืองคุณคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประกอบด้วย กิจกรรมสำคัญ ได้แก่ จัดอบรมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ จัดทำคู่มือการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช สำหรับครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบเพื่อไว้ศึกษาด้วยตนเอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชนบท บัณฑิต (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการป้องกันอันตรายจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรผู้รับจ้างฉีดพ่นสารเคมีบ้านโป่ง หมู่ที่ 3 ตำบลไผ่ใหญ่ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาพฤติกรรมกรรมการป้องกันอันตรายจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ได้แก่ การเพิ่มพูนความรู้โดยการจัดเวทีชุมชนให้ความรู้เรื่องพิษภัยและการป้องกันอันตรายจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช การส่งเสริมให้เกิดกลุ่มผู้รับจ้างฉีดพ่นสารเคมี เพื่อช่วยเหลือ ดูแลโดยให้กลุ่มกระตุนติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง การเฝ้าระวังโดยการเจาะเลือดตรวจหาเอนไซม์โคลีนเอสเตอเรสช่วงก่อนฤดูรับจ้าง โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จคือคะแนนการประเมินความรู้หลังการอบรมดีกว่าก่อนการอบรม มีการจัดตั้งกลุ่มผู้รับจ้างฉีดพ่น มีการพัฒนาพฤติกรรม ได้แก่ การผสมและใช้สารเคมีจำนวนน้อยชนิด การฉีดพ่นสารเคมีใส่อุปกรณ์ปิดปากจมูก ใส่ถุงมือ ใส่รองเท้าบูทหรือรองเท้าหุ้มข้อทุกครั้ง การดูแลอุปกรณ์ต้องไม่ใช้ปากเป่ากรณีเกิดการอุดตันของอุปกรณ์ และการเฝ้าระวังเจาะเลือดเกษตรกรผู้รับจ้างฉีดพ่นจำนวน 2 ช่วงก่อนและหลังฤดูรับจ้าง

3. ผลการทดลองใช้ยุทธศาสตร์ พบว่า 1) ทั้งเยาวชนและเกษตรกรมีความรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชหลังการทดลองใช้ยุทธศาสตร์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ทั้งเยาวชนและเกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการอบรมเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเยาวชนและเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ : กรณีศึกษาบ้านนาทาง เมืองคูนคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทาง ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการนำยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ : กรณีศึกษาบ้านนาทาง เมืองคูนคำ แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวไปทดลองใช้กับหน่วยงานอื่นๆ เช่น แผนกกิจกรรม ป่าไม้ และสาธารณสุข

1.2 ควรมีการติดตามผลภายหลังยุติการฝึกอบรมเพื่อตรวจสอบความรู้ความตระหนักและพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบ

2.3 ควรมีการศึกษาคุณภาพชีวิตของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกยาสูบที่ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

เอกสารอ้างอิง

ชนบท บัวหลวง. การพัฒนาพฤติกรรมป้องกันอันตรายจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรผู้รับจ้างฉีดพ่นสารเคมีบ้านโปร่ง หมู่ที่ 3 ตำบลไฟใหญ่ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชบุรี, 2549.

แผนกกิจกรรมและป่าไม้แขวงคำม่วน. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแผนกกิจกรรม ป่าไม้ แขวงคำม่วน. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, 2553.

ห้องกรรการกิจกรรมป่าไม้เมืองคูนคำ. ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, 2556. พรหมมา ไสยะมา, บทสัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2557.

สำนักงานปกครองแขวงคำม่วน. ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม แขวงคำม่วน. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, 2553.

สำนักงานปกครองเมืองคูนคำ. ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม แขวงคำม่วน. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, 2555.

สำนักงานวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม. แขวงคำม่วน, แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระยะ 5 ปี. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว, 2551.

สุวิทย์ วรรณศรี. สารเคมีทางการเกษตรและสุขภาพอนามัยของเกษตรกรในจังหวัดเพชรบูรณ์. เพชรบูรณ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, 2552.